

Nr 758

Av herr **Larsson** i Norderön m. fl., *angående utnyttjandet av de allmänna kartorna.*

(Lika lydande med motion nr 618 i Första kammaren)

På grundval av beslut vid 1962 och 1963 års riksdagar har vissa grundlinjer antagits för tryckningen och vidareutnyttjandet av de allmänna kartorna. Det nu tillämpade systemet innebär i stort sett att Svenska reproduktionsaktiebolaget har ensamrätt när det gäller användningen av de allmänna kartorna och den vidare bearbetningen av kartmaterialet. Genom det förenämnda riksdagsbeslutet förbehålls den rätten SRA i egenskap av ett statligt aktiebolag, medan tidigare det enskilda företaget Generalstabens litografiska anstalt hade motsvarande rätt.

Skillnaden är emellertid betydande i vad angår det ekonomiska resultatet av det nu tillämpade systemet jämfört med det föregående. GLA var förpliktigad att erlagga avgift för samtliga försålda blad och särtryck, medan SRA för rätten att distribuera och försälja kartor och möjligheten till vidareutnyttjande av detta material endast har att bestrida tryckningskostnaderna.

Med detta följer att statens inkomster av kartförsäljningen icke påverkas av omfattningen av rörelsen, medan den tidigare tillämpade royaltypincipen innebär en inkomst som var proportionell mot försäljningen och utnyttjandet av kartmaterialet. Detta innebär givetvis att det föreligger svårigheter att bedöma lönsamheten av SRA:s verksamhet. Systemet innebär dessutom ett avsteg från den ursprungliga, av riksdagen uttalade principen att SRA:s affärsverksamhet skulle bedrivas på samma villkor som annan jämförlig verksamhet inom enskilt näringsliv och i fri konkurrens.

Det nu tillämpade systemet har visat sig medföra även några andra mindre önskvärda konsekvenser. En spridning av kartframställningen har genom SRA:s monopolställning omöjliggjorts. När tryckeriföretag i landsorten för skilda allmänna ändamål begärt att få framställa kartor baserade på grundmaterial från kartverket har sådana framställningar nästan undantagslöst avstyrkts av SRA även om det gällt relativt obetydliga produkter.

Det kan icke vara önskvärt att motverka en rimlig decentralisering av den allmänna utvecklingen, vari kartframställningen utgör en integrerad del. Det bör också i sammanhanget noteras att överbefälhavaren i samband med organisationen av krigskartetryckningen framhållit önskvärdheten av kartproduktion även i Norrland. Den nuvarande ordningen är uppenbarligen också ägnad att under-

trycka lokala initiativ till användning och omarbetning av de allmänna kartorna. Ur konsumentsynpunkt kan detta vara föga rationellt, och ur statens synpunkt kan det heller icke vara önskvärt att begränsa användningen av grundmaterialet i stället för att göra detta i princip fritt och användbart för alla mot en skälig avgift. Om ett friare system skulle tillämpas borde givetvis det statliga företaget SRA ha samma möjligheter som andra företag på marknaden att mot den fastställda avgiften använda det officiella kartmaterialet och mot denna bakgrund i fri konkurrens sälja sin produktion.

Även i vad angår tryckningen av de allmänna kartorna synes en översyn av det nu tillämpade systemet vara på sin plats. Det torde därvid vara nödvändigt att beakta det höga krav på specialisering och tekniskt kunnande som kartproduktionen förutsätter.

Eftersom det nu tillämpade systemet för kartproduktionen i landet uppenbarligen har allvarliga brister bör en översyn av härmed sammanhängande frågor snarast komma till stånd. Principen bör därvid vara att vidareutnyttjandet av det allmänna kartmaterialet och därtill hörande grundmaterial får ske fritt mot erläggande av viss avgift till statsverket. Distributionen och försäljningen av de allmänna kartorna kan även fortsättningsvis handhas av SRA. Enligt föreliggande beräkningar torde det årliga nettotillskottet till statsverket enligt här skisserat system kunna ökas med belopp som med ca en miljon kronor överstiger vad som erhålles med nu gällande regler.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en översyn av de nu gällande bestämmelserna för kartproduktionen och framläggande av nya regler härför, syftande till en friare avgiftsbelagd disposition av det allmänna kartmaterialet i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1966

Erik Larsson
i Norderön

Carl Eric Hedin

Elias Jönsson
i Ingemarsgården